

Het Veldeke en de invloed van de Mammoetwet op school en onderwijs

door John Candel (1963)

Er zijn twee boekwerken over het Henric van Veldeke College uitgebracht, één n.a.v. het 40-jarig bestaan van de school (1960) en één n.a.v. het 50-jarig bestaan (1970). Een boek voor het 60-jarig bestaan is nooit meer uitgekomen. Er was toen kennelijk niets meer te vieren. Dit digitaal verslag bestrijkt de laatste periode van 1970 tot 1987 (het einde van het Veldeke) en tevens de jaren 1987 tot 2005 (het korte bestaan van de opvolger: het Trichter College).

Inleiding:

De Mammoetwet heeft het middelbaar onderwijs totaal veranderd en heeft tot fusies geleid. Daardoor zijn er grote scholengemeenschappen ontstaan van VMBO, HAVO tot VWO.

Als je het hebt over de geschiedenis van een school, dan kun je dat niet los zien van een hele reeks van **beslissingen** die de **directie** en het **schoolbestuur** op een bepaald moment nemen. Heel vaak kijkt men dan naar oplossingen voor de korte termijn. En de taak wordt nog ingewikkelder, wanneer men naar de belangen van meerdere scholen moet kijken. Achteraf is vrij gemakkelijk aan te geven wat er verkeerd is gegaan.

Ook kun je de ontwikkelingen op een afzonderlijke school niet los zien van de ontwikkelingen op **de andere scholen in dezelfde stad**. Zeker als er sprake is van onderlinge concurrentie, dan spelen gebouw, ligging t.o.v. de woonwijken waar de potentiële leerlingen vandaan moeten komen en afstand tot de andere concurrerende scholen een grote rol.

Ook vanuit het **Ministerie van Onderwijs** wordt er voortdurend bijgestuurd. Als men ziet hoeveel dingen veranderd zijn in de opzet van het middelbaar onderwijs, eerst met de invoering van de Mammoetwet, later met de Tweede Fase en ten slotte met het VMBO.

Wat opvalt, is dat **de positie** van de **1^e graadsleraren** steeds verder wordt **verslechterd**: het aantal uren dat stijgt, de invoering van de **functieschalen S12/S10**, de invoering van de **HOS-nota**, een salaris vermindering voor de nieuwe leraren. Hierdoor zullen nog weinig studenten naar de universiteit gaan om 1^e graadsleraar in de bovenbouw van het Havo/Vwo te worden in de toekomst. Zij zullen zeker hun talenten steken in andere studies, die niet opleiden voor het onderwijs. Jammer voor de meest begaafde middelbare schoolleerlingen, die onderwijs krijgen van veel minder begaafde en hoog opgeleide leraren. De tijd van **de heren docenten van de HBS en het Gymnasium** van voeger, met een academische opleiding, vaak ook nog gepromoveerd, is voor goed **verleden tijd**.

Ook is in het tijdsbeeld van vóór de Mammoetwet bepalend de scheidslijn van **katholiek bijzonder onderwijs**, met aparte scholen voor meisjes en jongens aan de ene kant en **openbaar onderwijs**, dat gemengd was, aan de andere kant. Dat was tot die tijd ook niet anders in het basisonderwijs. Met de komst van de **Mammoetwet** wordt **alle onderwijs gemengd**. Voor de Mammoetwet hadden we de volgende schooltypen: Gymnasium, HBS, MMS, Mulo en LBO/LHNO. Nu krijgen we vaak **grote scholengemeenschappen van Vwo** (Gymnasium/Atheneum=6 jaar), **Havo** (=5jaar), **Mavo/VMBO** (=4jaar).

Het Henric van Veldeke College vanaf 1970 - 1987

Vanaf 1970 kwam er een grote wijziging in het onderwijs aan het Veldeke College. In dat jaar werd de **Mammoetwet** ingevoerd en werd het Veldeke ook opengesteld voor meisjes. Die kwamen om te beginnen in de brugklas en een jaar later zaten de meisjes nog steeds alleen in de brugklassen en de tweede klassen. En ook belangrijk, er werden per 1-8-1970 in der haast een aantal vrouwelijke docenten aangesteld. Omdat er op school nu ook meisjes werden toegelaten, was het logisch dat er ook leraressen kwamen, althans in de onderbouw. Dat waren bijna allemaal docenten met een 2^e graadsbevoegdheid, jonge vrouwen, die in een veel oudere mannenwereld terechtkwamen.

Dat gebeurde toen niet alleen bij het **Veldeke**, maar ook bij de andere scholen in Maastricht en omgeving. Maar die scholen hadden wel al allemaal vanaf de jaren 70 nieuwe gebouwen in de buitenwijken van Maastricht of in de omgeving van de stad, gekregen. Alleen het Veldeke bleef zitten waar het zat, dicht bij het centrum, in de deftige wijk Villapark/Sint Pieter in een **gebouw uit 1920**: oud dus. Toen het Veldeke later een poging deed om ook nieuwbouw te krijgen op het terrein van het voormalige Ziekenhuis St. Annadal/AZM, werd dat verzoek door het Ministerie van Onderwijs afgewezen. Het was te laat, men had veel te lang op zijn lauweren gerust, overtuigd van een onaantastbare eerste plaats, maar het Veldeke was niet meer het vlaggenschip van Katholiek Voortgezet Onderwijs Maastricht. Waarschijnlijk was toen al bekend dat de prognoses van het leerlingenbestand in de stad niet gunstig waren. Dat was het eerste voorteken dat, als het aantal leerlingen terug zou lopen en een school weg zou moeten, het Veldeke daar het eerst voor in aanmerking zou komen. Pikant detail is dat er in **1999 wel nieuwbouw** kwam voor een extra nieuwe openbare school in Maastricht Oost: het **Euro College**.

Het **Jeanne d'Arc College**, een naam die pas in 1958 gegeven werd aan een lyceum voor meisjes, gesticht door de zusters Urselinen, trok in 1978 van de binnenstad aan de Grote Gracht naar een nieuw gebouw aan de Oude Molenweg in de wijk Heer. **Stella Maris**, een naam gegeven door de Urselinen bij de oprichting van de **MMS**, de Middelbare Meisjes School, lag ook in het centrum van Maastricht, in de Capucijnenstraat. De MMS veranderde met de Mammoetwet in een Havo, uitgebreid met een atheneum in 1974 en vertrok in 1980 naar Meerssen.

Het **Sint Maartenscollege**, voorheen ook een jongensschool, opgericht in 1957 als dependance van het Veldeke met uitsluitend een HBS-afdeling, zat oorspronkelijk in de Prof. Pieter Willemstraat, de **PPW**, en groeide in de loop van de jaren uit haar jasje. Logisch dat zij in 1966 een nieuw gebouw kregen in de tuin van Villa Wyckerveld aan de Noormannensingel. Het werd een volledige Vwo/Havo school, mèt gymnasium, in het stadsdeel Wyckerpoort. Een prima locatie, vlak achter het treinstation.

Ten slotte het **Stedelijk Lyceum** dat in de binnenstad -in de Spilstraat/Helmstraat- zat en altijd een openbare school geweest was voor zowel meisjes als jongens, had in 1968 zijn intrek in een nieuw gebouw aan de Eenhoornsingel 100, in het stadsdeel Brusselse Poort, genomen. Dat was een gunstige ligging ten opzichte van de nieuwe woonwijken Campagne, Belfort, Malberg en Daalhof. In 1984 fuseerde het Stedelijk Lyceum met de **Stedelijke Mavo** tot de **Stedelijke Scholengemeenschap**. In 1994 schakelde de scholengemeenschap over op

Montessori onderwijs en nam de naam aan van **Montessori College Maastricht**. In een hevige strijd om de leerlingen gewikkeld met het Trichter College, dacht men zo door deze vorm van onderwijs meer leerlingen te trekken, omdat de Montessori basisschool in de Capucijnenstraat, erg populair was. Alle andere hierboven genoemde scholen waren scholen voor bijzonder onderwijs, hier in Maastricht betekende dat katholiek onderwijs.

In Maastricht Oost was ook nog in 1992 een nieuwe openbare school voor het Havo/Vwo opgericht: het **Euro College**. Stokpaardje van bepaalde linkse partijen in de Maastrichtse gemeenteraad, die vonden dat er ook een openbare school in Maastricht Oost moest komen, naast het Stedelijk Lyceum in West. Zij kregen in 1999 een nieuw gebouw aan de Nijverheidsweg 25: Vmbo-TL/Havo/Atheneum. In 2004 fuseerde het **Euro College** met het **Jeanne d'Arc College** en kreeg de nieuwe naam van **Scholengemeenschap Porta Mosana**.

In het gebouw aan de Nijverheidsweg kwam toen de Vrije School, de **Bernard Lieveschool**. Heel klein begonnen in de Sint Michaelschool, de jongensbasisschool van Heugem, die leeg stond. Eerst als basisschool, later ook als school voor voortgezet onderwijs. De Vrije School biedt een totaal andere vorm van onderwijs, met meer aandacht voor de vorming van kunstzinnige, creatieve en sociale vaardigheden van leerlingen naast de cognitieve en werd zeer populair bij leerlingen en hun ouders. Daar zijn nu zoveel aanmeldingen vandaag de dag dat deze school veel kinderen en ouders moet teleurstellen. De Vrije School vormt nu een serieuze bedreiging voor het meer traditionele onderwijs. In 2005 is de school onder het bestuur van het LVO gekomen en is sinds 2020 onderdeel van het **Bonnefantien College**.

De Stg. KAVOM (Katholiek Voortgezet Onderwijs Maastricht) was uiteindelijk begin jaren zeventig **het schoolbestuur** van al deze scholen geworden, **behalve het Stedelijk Lyceum**. De hierboven genoemde Vrije School bestond toen nog niet. Het was vroeger allemaal simpel. Er was slechts één katholieke middelbare school voor jongens in de stad: het **Veldeke**, met de **PPW** als dependance. De jongens die westelijk van de spoorlijn Eijsden-Bunde woonden, moesten naar het Veldeke en die oostelijk van deze lijn woonden, moesten naar het Sint Maartenscollege, behalve als ze naar het gymnasium wilden, dan moesten ze naar het Veldeke. Men had niets te kiezen. Ja, men kon naar het Stedelijk gaan, maar dat deed men alleen als het niet anders ging, bv omdat men op het Veldeke was weggestuurd vanwege gedrag of leerprestaties. Op het gymnasium van het Veldeke was men ook heel streng en kon de leerling daar niet mee, dan was het vaak geen kwestie van zitten blijven, maar werd hij snel doorverwezen naar de HBS, die in hetzelfde schoolgebouw zat. Zittenblijven, of zoals het toen genoemd werd: "doubleren", dat overkwam bijna iedereen wel minstens een keertje.

Nu in **1970** werd alles anders: de ouders en leerlingen konden **kiezen tussen** een heleboel **scholen**, maar de wijk waarin men woonde, bepaalde in grote mate hun keuze. Het Veldeke kreeg dus veel leerlingen uit de wijk Villa Park/Sint Pieter en ook kozen vaders, die zelf op het Veldeke gezeten hadden, voor hun kinderen nog vaak het Veldeke College, dat in het verleden een geweldige reputatie had opgebouwd. Het Veldeke bleef in trek en het had voldoende leerlingen om alle pakketten in een groot aantal clusters te kunnen aanbieden.

In die tijd was er een **vrije keuze in het vakkenpakket** in de bovenbouw van het Havo en het Vwo. Zo ontstond ook het "pretpakket", waarin men bijna alle moeilijke vakken kon laten

vallen. De leerlingen kregen een diploma, waar je weliswaar niet zoveel moeite voor had hoeven te doen, maar waar je ook niet veel aan had om verder te kunnen studeren.

Die vrije keuze zou men pas veel later gaan inperken door de invoering van 4 profielen met de komst van de Tweede Fase. We zouden weer teruggaan naar HBS A en HBS B, Gym alfa en beta.

---In het elan van het nieuwe onderwijs (de Mammoetwet) werden er op het Veldeke vanaf 1971 voor de vooreindexamenklassen **4 Havo/5 Vwo reizen naar** een aantal Europese hoofdsteden georganiseerd door de talenleraren van de secties Frans, Engels, Duits en Latijn naar resp. **Parijs, Londen, Berlijn (later Wenen) en Rome.**

--Later kwamen er minder leerlingen naar het Veldeke en al in het schooljaar 1972-73 ging de directie op zoek naar scholen, waarmee gefuseerd kon worden. Vooral voor het aanbieden van voldoende keuzepakketten in de bovenbouw was een groot aantal leerlingen noodzakelijk om voldoende clusters te kunnen maken. De leerlingen zaten in de bovenbouw niet meer in vaste groepen, klassen, zoals vroeger, omdat de samenstelling van de groep, het cluster genoemd, voor elk vak steeds anders was. De eerst geplande fusie met **Mavo Biesland** leverde wel meer leerlingen op in de onderbouw, maar niet in de bovenbouw en daar ging het net om. Dus ging de fusie tussen beide scholen niet door. Wel hebben de scholen **5 jaar samengewerkt van 1979 tot 1984** door alle brugklasleerlingen van beide scholen in het gebouw van de vroegere **Gondulphus Mavo** (oorspronkelijk voor jongens) aan de d'Artagnanlaan 13 bij elkaar te zetten. Dat was ook een PR stunt door de ouders een **apart gebouw voor de brugklasleerlingen** te bieden, waar ze veilig zaten en niet onder de voet gelopen konden worden door de vele oudere leerlingen uit de hogere klassen. De klassen 2 t/m 4 Mavo gingen naar het gebouw aan de Athoslaan, de vroegere **Carolus Mavo** voor meisjes, die ernaast lag. De klassen vanaf 2 Vwo/Havo bleven in het Veldeke aan de Aylvalaan 9. De brugklasleraren van het Veldeke moesten in hun pauzes pendelen, zij hadden dan 2 uren in 2 verschillende klassen achter elkaar tot aan de volgende pauze. Na 5 jaren samenwerking kwam hieraan een einde, omdat het voor beide scholen niet genoeg leerlingen meer opleverde. **Mavo Biesland** is op 1-8-1984 gefuseerd met een **LBO school** (Lager Beroeps Onderwijs) tot de **Scholengemeenschap Trajectum**. De schoolgebouwen van Mavo Biesland kwamen leeg te staan en werden in 1995 afgebroken. Er kwamen luxe vrijstaande woningen in de d'Artagnanlaan en geschakelde woningen aan de Athoslaan voor in de plaats. Alleen de gymzaal bleef staan, daar zit nu (2020) een fitness centrum in.

Trichter College vanaf 1987 - 2005

-- **Op 1-8-1987 is het Veldeke dan toch gefuseerd**, maar nu met het Havo/Mavo van **Scholengemeenschap Oud-Vroenhoven** en ging verder als **Trichter College**. Het gevolg was dat het Henric van Veldeke College, helaas, niet meer bestond en de naam geschiedenis is geworden.

Oud-Vroenhoven, de school van de broeders van de Onbevleete Ontvangenis van Maria - ook wel genoemd de broeders van Maastricht of de broeders van de Beyaert- had alleen

een Havo en een Mavo. Zij hadden al jaren eerder geprobeerd ook een Vwo-afdeling erbij te krijgen, maar daar is nooit toestemming voor gegeven door het Ministerie van Onderwijs.

De broeders hadden oorspronkelijk een **Kweekschool voor onderwijzers**. In het gebouw uit **1909** hadden de **broeders van de Beyaert** een opleiding voor broeder onderwijzers. Er was een klooster met kapel en in het hoofdgebouw waren op de zolderverdieping slaapzalen voor de leerlingen. Later kwam er een tweede gebouw bij, gelegen aan de achterkant: de zogenaamde **vakschool**. Hier werden broeders opgeleid voor alle mogelijke **ambachtvakken**, zoals schoenmaker, timmerman, tuinman enz. Op de bovenste verdieping van dit gebouw waren ook hier allerlei kamertjes voor de broeders in opleiding. In de 4 hoeken waren iets grotere kamers voor de opleiders, die via een sleuf in de muur toezicht konden houden op alles wat er op de gang gebeurde. De broeders vormden een gemeenschap, die in alles zelfvoorzienend was. Zo had men zelfs een eigen watertoren. Later werd het een R.K. Kweekschool voor jongens, die extern waren en dus na schooltijd gewoon naar huis gingen.

In **1970** bij invoering van de Mammoetwet ging de Kweekschool van de broeders voor jongens over naar **de Kweekschool Immaculata van de zusters** van het arme kindje Jezus voor meisjes aan de Brusselseweg en de opleiding werd toen de **Pedagogische Academie** genoemd. De zusters behielden wel nog hun **Mavo: Sainte Marie**. De broeders aan de Tongerseweg kregen toen een Havo voor jongens en meisjes. Hun Mavo zat aan de Terra Nigrastraat in de wijk Pottenberg. Zij vormden samen de **Scholengemeenschap Havo/Mavo Oud-Vroenhoven**. De Havo school van de broeders had een goede naam, omdat de leraren, waaronder nog steeds een aantal broeders, de leerlingen heel goed begeleidden.

--Over de **vacature van rector** bij de fusie tussen Veldeke en Oud-Vroenhoven in 1987 het volgende: de rector van het Veldeke en de directeur van Oud-Vroenhoven, kwamen sowieso niet in aanmerking om de leider van de nieuwe fusieschool te worden, omdat zij bij hun eigen achterban niet goed lagen. Op hen was zodanig ingepraat dat zij nog vóór de fusie met vervroegd pensioen gingen. Er werd als waarnemend rector van het Veldeke, een conrector van het Veldeke aangesteld. Hij was niet acceptabel voor Oud-Vroenhoven en de waarnemend directeur van Oud-Vroenhoven werd te licht bevonden door de docenten van het Veldeke. Dus werd door het schoolbestuur uiteindelijk in **1988**, een jaar na de fusie, **iemand van buiten** als rector benoemd.

Bij de fusie op **1-8-1987** zaten **de leerlingen** verspreid over **3 gebouwen**. De brugklassen en alle klassen Havo zaten aan de Tongerseweg 135 en de Mavo klassen aan de Terra Nigrastraat 5 en de klassen 2 Vwo t/m 6 Vwo ten slotte zaten aan de Aylvalaan 9. Het was achteraf eigenlijk onbegrijpelijk dat veel ouders van het Villapark/Sint Pieter toch hun kinderen helemaal naar de **brugklas aan de Tongerseweg** stuurden. Dit kwam waarschijnlijk, omdat velen hun oudere kinderen ook op het Veldeke hadden zitten gehad of dat ze daar nog zaten. Zij waren vertrouwd met de gang van zaken en kenden de docenten. Bovendien was het maar voor een jaar. **Op 1-8-1988** kwamen er door een tweede fusie met de **Mavo Sainte Marie**, van de zusters aan de Brusselseweg, nog meer leerlingen en leraren bij. Door niet gelijk het eerste jaar met Ste Marie erbij te fuseren, kon men twee keer profiteren van de fusiefaciliteiten van de regering, die grote scholengemeenschappen wilde stimuleren.

Op 1-8-1988 zaten de leerlingen van alle klassen 1 en 2, plus 3 t/m 5 Havo aan de Tongerseweg, die van 3 t/m 6 Vwo aan de Aylvalaan en tenslotte die van Mavo 3/4 aan de Terra Nigrastraat. **Op 1-8-1989** zaten de leerlingen van 1 en 2 Mavo/Havo/Vwo, plus 3 Havo/Vwo aan de Tongerseweg, alleen die van 4 t/m 6 Vwo zaten toen nog in het gebouw aan de Aylvalaan en de leerlingen van Mavo 3/4 in het gebouw aan de Terra Nigrastraat.

Op 1-8-1990 werd het **gebouw** aan de **Tongerseweg verbouwd**. Dat was hoognodig, want bij de fusie op 1-8-87 was het gebouw totaal niet meer bij de tijd en zeker niet geschikt als onderwijsinstelling: geen goede verlichting van de lokalen, geen verwarming van de gangen, geen gymzaal, een in de buurt aan de Athoslaan, wel sportvelden op eigen terrein. Er was een geïmproviseerde docentenkamer in de voormalige ziekenboeg en een aula in wat een voormalige gymzaal was geweest.

En het was **nog steeds een klooster** dat broeders herbergde. Zo was de benedenverdieping voor een groot deel nog verboden gebied, waar leerlingen en docenten niet over de gang mochten lopen. Zij moesten omlopen via een hoger gelegen etage. Komend van de lokalen in de vakschool achter, moest je in het hoofdgebouw eerst 2 trappen omhoog om op de 1^e verdieping te komen en dan kon je via een loopbrug, die door de bibliotheek liep, bij de andere leslokalen op de eerste verdieping van het hoofdgebouw komen. Het was duidelijk dat er na 2 jaar eindelijk iets moest gaan gebeuren. Er kwam een jaar lang een grote verbouwing. Je kunt je afvragen of die **noodzakelijke verbouwing** niet al had moeten plaatsvinden **voor de eigenlijke fusie**.

Alle klassen zaten een jaar lang **vanaf 2 Havo/Vwo in de Aylvalaan** en die van de **brugklassen en het Mavo in de Terra Nigrastraat**. Onze nieuwe rector bood zichzelf aan om daar aan de Tongerseweg een jaar in zijn eentje te gaan zitten om het bouwproject te begeleiden en zijn werkzaamheden voor de scholen van daaruit te verrichten. Zo was **de situatie** op het Trichter College **zeer chaotisch** in de beginjaren, met veel extra werktijd vanwege het vele pendelen tussen de locaties voor de meeste leraren.

Pas vanaf **schooljaar 1991-1992** komen **de 1^e en 2de klassen** definitief te zitten aan **de Terra Nigrastraat**: het zogenaamde **Junior College** en alle **3de klassen en hoger** van Mavo/Havo/Vwo aan **de Tongerseweg: het Senior College**. Het gebouw aan de Aylvalaan 9 werd afgestoten en kwam leeg te staan. Eigenlijk zou je kunnen zeggen dat het Veldeke College spiritueel bij de fusie op 1/8/1987 ophield te bestaan, maar fysiek hield het **gebouw aan de Aylvalaan** op met te bestaan op 1/8/1991, als de leraren en leerlingen vertrokken zijn. **De 2 vleugels van het gebouw (HBS en Gymnasium) werden afgebroken** en er kwamen woningen voor in de plaats. Alleen het centrale deel met de vroegere hoofdingang beneden, de rectorkamer op de 1^e verdieping en de tekenlokalen op de 2^e verdieping, bleef behouden. Hierin werden nieuwe appartementen gerealiseerd.

De nieuwe rector omringde zich met een aantal stafleden, conrectoren, maar ook afdelingscoördinatoren: zijn paladijnen. Daar werden de beslissingen genomen, daar werd de koers bepaald. De **algemene lerarenvergaderingen (ALV)** waren **informatieve bijeenkomsten** geworden met weinig of geen discussie. De rector was doodsbenauwd voor die massale vergaderingen en vreesde, zoals hij het zelf uitdrukte, een Poolse Landdag. Het was gedaan met die discussies van vroeger, van vóór de fusie, toen de docenten nog

behoorlijk veel invloed hadden op het beleid van de directie. Dat was heel anders bij de scholen van de broeders, waar deze laatsten het toch wel voor het zeggen hadden. Daar heerste een andere cultuur. Na de fusie was het gedaan met de **invloed van de Veldeke docenten**, omdat ze getalsmatig in de minderheid waren, konden zij niet meer zoals in het verleden hun stempel op de school drukken. Het was niet meer de school waar **Pie Schröder**, directeur van de HBS, zei dat hij de "**Primus inter Pares**" was en dus alle docenten als zijn gelijken beschouwde, met wie hij graag in discussie ging.

Misschien was de **sfeer op school** na een paar jaar al niet meer zo goed als in het begin van de fusie en liet iedereen het gebeuren: *laisser faire, laisser aller*. Ook was door toedoen van de rector de **opheffing van de PV** (Personeel Vereniging) na enkele jaren een feit. De personeelsvereniging, die nota bene ooit op het Veldeke was opgericht om de onderlinge band tussen de leraren te verbeteren door gezellige feestavonden te houden en excursies te organiseren.

Na de fusie met het Havo van Oud- Vroenhoven zijn **de studiereizen reizen naar de Europese hoofdsteden** voor de 4 Havo/ 5 Vwo leerlingen, die vanaf 1971 jaarlijks op het Veldeke georganiseerd waren, nog hoogstens 1 of 2 jaar georganiseerd. Ook is er voor de leerlingen van 4 Vwo de eerste 2 jaar van de fusie in de schooljaren **87/88 en 88/89 een uitwisselingsproject** geweest van het Ministerie van Onderwijs **met het Lycée Angellier** uit het Franse Duinkerken, waar het vak Nederlands in "la seconde" (bij ons 4 Vwo) gegeven werd. Maar de animo bij de docenten voor buitenschoolse activiteiten nam snel af. De rector beschouwde die activiteiten trouwens, als een hobby van de docenten, leuk voor hen, maar voor de school **niet belangrijk**.

--Ook kwam er aan het Trichter College de **Dansballetvooropleiding Zuid Nederland**. Voor de balletmeisjes werden op de zolders van het gebouw aan de Tongerseweg grote zalen met spiegels aan de wanden en met houten leuningen aan de muren ingericht. Deze meisjes hadden een apart lesrooster en kregen balletlessen op de uren dat er ruimte in het lesrooster voor was. Zo hoefden zij nooit met gymnastieklessen mee te doen. Maar het aantal leerlingen, dat het extra had opgeleverd, was te verwaarlozen. **Voor de PR was het een leuk project**. Organisatorisch moesten deze meisjes de Havo-opleiding volgen en dat was best wel jammer, omdat sommigen gemakkelijk een atheneumdiploma behaald zouden hebben. Vanaf schooljaar 2020-21 was er voor het eerst geen balletvooropleiding meer aan het Bonnefanten College.

Het gevolg van de **verhuizing** van het Trichter **naar de Terra Nigrastraat/Tongerseweg** was wel dat de school weliswaar dichterbij de nieuwe wijken in Maastricht West (Campagne, Wolder, Belfort, Daalhof en Malberg) kwam te liggen, maar verder weg van de wijk Villapark/St Pieter. Dus aan de ene kant kon je leerlingen wegtrekken bij het Stedelijk Lyceum, maar aan de andere kant verloor je ook leerlingen aan Sint Maartens en Jeanne d'Arc. En in tegenstelling tot alle andere moderne middelbare schoolgebouwen in Maastricht, bleef het gebouw aan de Tongerseweg **een oud gebouw uit 1909** en bleef het ook nog **een klooster**. Verder zaten **op alle andere Havo/Vwo scholen** in Maastricht en omgeving **de Havo/Vwo leerlingen en leraren in het hoofdgebouw**, gescheiden van de Havo/Vmbo leerlingen en leraren, die in aparte gebouwen, dependances, zaten. Zo zat het

Havo/Vwo in het hoofgebouw van het **Jeanne d’Arc College** in Heer aan de Molensingel 130 en het **Vmbo** was gevestigd op een locatie in Gronsveld aan de **Kampweg** en later in 2011 aan de **Bemelergrubbe 2** in Maastricht. In 2004 was het Jeanne d’Arc gefuseerd met het Euro College en was van die tijd af een openbare scholengemeenschap met de nieuwe naam “Porta Mosana”. Het **Vmbo van het Sint Maartenscollege** ontstaan uit de fusie met **Scholengemeenschap Trajectum** in 2005, zat ook aan de **Bemelergrubbe**, terwijl de Havo/Vwo afdeling in het hoofgebouw aan de Noormannensingel zat. Bij **Stella Maris** zat het Havo/Vwo sinds 1980 in het hoofgebouw aan de Parallelweg in Meerssen en na een fusie met de scholengemeenschap **Ravensberg in Valkenburg** en de **Koningin Gerberga Mavo te Meerssen** in 2000, zat **het Mavo/Vmbo in aparte gebouwen** elders in Meerssen en wat Ravensberg betreft, in Valkenburg aan de Geul. In 2001 is de locatie aan de Parallelweg uitgebreid, waarna de 2^e locatie in Meerssen is verlaten. In 2019 is op het hoofgebouw een hele verdieping gezet, zodat het Vmbo Valkenburg ook naar Meerssen kon komen.

Op het **Trichter College** kwamen in **1991 verschillende lesroosters** met verschillende aanvangstijden: het Senior College aan de Tongerseweg begon om 8.15 uur en het Junior College aan de Terra Nigrastraat om 8.45 uur. **De leraren hadden dus tijd om te pendelen.** Als je van het Senior naar het Junior moest gaan, had je ruim de tijd, maar andersom was je dus een heel lesuur kwijt en had je dus een soort tussenuur. Overigens tussenuren had iedere leraar en op elke middelbare school sowieso al, omdat de roostermaker er nooit in slaagde om voor iedere docent een aaneengesloten rooster te maken. Dit kwam voornamelijk door de vrije pakketkeuze, die het clusteren van de leerlingen aan bepaalde vakken, moeilijk maakte.

--**Door de fusies in 1987/88** moesten er meteen een **heleboel leraren uit**. Dat waren vooral **de jongere 1^e graadsleerkrachten** (* zie bijlage) **van het Veldeke**, want de afvloeiing ging naar anciënniteit, een formule waarbij het aantal jaren dat men gewerkt had in het onderwijs in combinatie met het zwaarder wegend aantal jaren aan de eigen school. Doordat oudere Mavo-leraren voor een heleboel vakken bevoegd waren, kreeg je een grote verschuiving door de secties heen. Er waren veel oudere collega’s van de Havo van Oud-Vroenhoven, die nu eindelijk ook in de bovenbouw van het atheneum en gymnasium wilden lesgeven. Zij stonden er bij de verdeling van de lessen op om ook les te kunnen geven in 4, 5 en 6 Vwo. Maar dat liep in de praktijk lang niet altijd goed en ook werden zij niet altijd “geaccepteerd” door de “Veldeke-leerlingen” en/of hun ouders, die erg kritisch waren en vonden dat die leraren heel anders lesgaven en geen ervaring op het Vwo-niveau hadden. Veel mensen uit het Villapark/St Pieter stuurden hun kinderen om die reden niet meer naar het Veldeke, dat **in kwaliteit van onderwijs achteruit** was gegaan. Zij zagen bovendien dat hun kinderen op een school **op het Junior College** terecht kwamen **bij minder begaafde kinderen**, vaak **uit lagere milieus**. Daar kwam nog bij dat ze nu helemaal naar de Terra Nigrastraat moesten gaan.

Zij gingen daarom op zoek naar **andere scholen met meer status**. De afstand tot de beide andere scholen in Maastricht Oost, het Sint Maartenscollege en het Jeanne d’Arc College, was niet of nauwelijks groter. Dit is één van de verklaringen van de neergang van het Trichter College, zeker voor wat het Vwo deel betreft. Daarbij komt dat de jonge enthousiaste 1e graadsleraren van het Veldeke door de fusie ontslagen waren en naar bv

het Sint Maartenscollege gegaan waren. Door dit alles kreeg **het Trichter College een negatief imago** in de stad. Ook zwakten de ambities van sommige oudere leraren wat af, raakten andere leraren ziek of overspannen, niet alleen van Oud-Vroenhoven, maar ook van de oudere garde van het Veldeke, door al die veranderingen, die op hen waren afgekomen. Gelukkig kwam er de **DOP- (Doorstroming Onderwijs Personeel 1989) regeling** van het Ministerie van Onderwijs om meer jongere leraren aan het werk te houden. Hierbij konden leraren van 55 jaar een halve baan krijgen, maar moesten dan wel met 59 jaar met vervroegd pensioen. Het Ministerie van Onderwijs had gedacht dat slechts 10%-20% van de leraren in Nederland hiervan gebruik zou maken, maar het was zo'n "succes" (99% koos hiervoor), dat de regeling maar 1 jaar bestaan heeft: het werd te duur. Vaak kozen die leraren ervoor om de 14 lessen alleen nog te geven aan de brugklassen en tweede klassen op de kleine locatie van het Junior College aan de Terra Nigrastraat om zo gemakkelijk de laatste jaren tot hun pensioen door te komen zonder veel te hoeven pendelen tussen de verschillende gebouwen en zonder de stress van de eindexamens.

--Later bij de invoering van **de Tweede Fase (1998)** werd de vrije pakketkeuze aan banden gelegd en kwamen er **4 verschillende profielen** voor de bovenbouw van **4/5 Havo en 5/6 Vwo: CM** (Cultuur en Maatschappij), **EM** (Economie en Maatschappij), **NG** (Natuur en Gezondheid) en **NT** (Natuur en Techniek). Hiermee kwam een eind aan de "pretpakketten" van voorheen. Alles was nu meer gestructureerd. De Mammoetwet had de doorstroming van de leerlingen (gelijke kansen voor iedereen) als doel, zodat leerlingen van het Mavo, via het Havo naar het Vwo (Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs) konden doorstromen. Door de invoering van de **Tweede Fase** wilde **de overheid** aan die **doorstroming** van leerlingen juist **een einde** maken, zodat veel meer leerlingen met een **Havo-diploma** (Hoger Algemeen Vormend Onderwijs) rechtstreeks **doorstroonden naar het HBO** (Hoger Beroeps Onderwijs) en niet via een omweg toch nog op het WO (Universiteit/ TH) terechtkwamen.

Met dit doel werden de vakken in stukken geknipt, zo had men **voor wiskunde** in de bovenbouw behalve wiskunde A1 en A2, daarnaast wiskunde B1 en B2. En dat alles ook nog inhoudelijk verschillend voor Havo en Vwo. Hierdoor was het **praktisch niet meer mogelijk om van Havo naar Vwo** door te stromen, toch een van de belangrijkste doelen van de Mammoetwet. Een studie aan een universiteit, waar een Vwo diploma voor nodig was, werd door de wijzigingen van de Tweede Fase zo niet onmogelijk, dan toch wel veel moeilijker. Gelukkig kwam er in Maastricht eerst het **Erasmus College** en daarna **het Luzac College**, particuliere ondernemingen, die **Havo-leerlingen in één jaar** tijd klaar stoomden voor het **Vwo-diploma**. Daar hing wel een prijskaartje aan. Voor de minder bedeelden, was er maar één weg: **Leeuwenborgh**. Deze school leidde hen in minimaal 2 jaar op voor hetzelfde diploma.

Voor de talen, voor Frans bv, werd het onderwijs in 4 vaardigheden geknipt: **Leesvaardigheid, Luistervaardigheid** (passieve taalbeheersing > Fa-Ne), **Spreekvaardigheid en Schrijfvaardigheid** (actieve taalbeheersing > Ne-Fa). **Alle leerlingen moesten op het Vwo Leesvaardigheid (Frans I)** doen als onderdeel van het **SO** (School Onderzoek). Het was dus geen onderdeel van het CSE (Centraal Schriftelijk Examen). Het programma werd afgewerkt met 3 lessen in 4 Vwo (i.p.v. 1 lesuur in 4, 5, 6 Vwo) en het eindcijfer, het gemiddelde van de 4 toetsen uit de proefwerkweken, kwam op de examenlijst. Degenen die het vak kozen,

deden **Frans II** en moesten ook de 3 andere vaardigheden doen: **Luisteren, Spreken en Schrijven** als onderdeel van het schoolexamen (**S.O.**) in 6 Vwo. Het cijfer van de **Cito-toets Leesvaardigheid** was onderdeel van het **Centraal Schriftelijk Eindexamen** in 6 Vwo. Het gemiddelde van de cijfers voor de schoolonderzoeken tezamen en het cijfer voor het centraal schriftelijk examen werden opgeteld en gedeeld door 2. Op **4 en 5 Havo** was het anders georganiseerd: **Frans was keuzevak en dus deed je alles of niets**.

De leerlingen die Frans kozen, zaten bijna allemaal in het **profiel CM** (Cultuur en Maatschappij) en enkelen in **EM** (Economie en Maatschappij), te vergelijken met de HBS- A van vroeger. Engels en Nederlands waren in alle profielen verplichte vakken. De vroegere HBS- B leerlingen zouden gekozen hebben voor **NG** (Natuur en Gezondheid) of **NT** (Natuur en Techniek). Een combinatie van 2 profielen was ook mogelijk, als je goed je vakken koos, maar daardoor wel moeilijker. Vooral wiskunde B2 op het Vwo, dat alleen in NT zat, was zwaar. Maar je had meer mogelijkheden voor het kiezen van een vervolgopleiding. Leerlingen die van 5 Havo naar 5 Vwo kwamen, moesten nog Leesvaardigheid in Frans I en Duits I inhalen, dat hadden de Vwo leerlingen immers al in 4 Vwo afgesloten. Dat was ook weer een "bottleneck".

--Ook vermeldenswaardig is dat zeer goede leerlingen in plaats van de 8 verplichte vakken, daarbuiten nog **een 9de vak** wilden volgen. Zij vonden dat belangrijker dan hogere cijfers halen in de overige vakken. Dat was roostertechisch bijna onuitvoerbaar. Leraren deden dat dan in hun vrije tijd, na school. We hebben het dan over 5/6 Vwo. En eerlijk gezegd, het zijn er gelukkig niet zo veel geweest.

Bij de hervormingen van het Vmbo in 1999 zou de naam Mavo veranderd worden in **Vmbo-TL** (Theoretische Leerweg). Daarnaast had je nog **Vmbo-GL** (Gemengde Leerweg), **Vmbo-Kader** (Kaderberoepsgericht) en **Vmbo-Basis** (Basisberoepsgericht). Heel veel zelfstandige Mavo's verdwenen in Maastricht, ze gingen op in Vmbo scholen of werden koud gesaneerd, opgeheven. Het verschil was dat bij het Trichter College alleen het Vmbo-TL aansloot en dat de lagere vormen van het Vmbo apart kwamen te staan en geconcentreerd werden in Maastricht Oost. Zij werden opgenomen in de **Vmbo scholen aan de Bemelergrubbe**. Daar kwam **in 2003** verandering in toen per 1-8 in het gebouw van het Montessori College (voorheen het Stedelijk Lyceum) aan de **Eenhoornsingel het VMBO Maastricht West** gehuisvest werd. De Gemeente Maastricht vond toen plotseling dat ook in Maastricht West een Vmbo school moest komen, zodat al die kinderen van West niet zo'n lange tocht naar school elke dag opnieuw hoefden te maken. Daardoor moest het Montessori College verhuizen naar het Trichter College aan de Tongerseweg. Maar uiteindelijk ging ook het **VMBO-West toch weer terug naar de Bemelergrubbe op 1-8-2005**. En toen ging het inmiddels gefuseerde Trichter College en Montessori College, nu het **Bonnefantien College** geheten, weer terug naar het gebouw aan de **Eenhoornsingel** en kwam het gebouw aan de Tongerseweg leeg te staan.

Montessori College vanaf 2003 naar de Tongerseweg, maar voorlopig nog geen fusie met het Trichter College

--Het Montessori College zocht in 2002 toenadering, omdat het in een zelfstandig voortbestaan bedreigd werd. In dat schooljaar verhuisde men naar de **Tongerseweg**, nadat een **speciale vleugel** van het gebouw voor het Montessori **verbouwd** was. Op de **zolderverdieping** van het hoofdgebouw kwamen nieuwe lokalen bij en dit gebeurde ook op de bovenste verdieping van de vakschool. Buiten kwamen grotendeels ondergronds **2 gymnastieklokalen**. Al bij al is er toen voor vele miljoenen geld gestoken in het gebouw en achteraf blijkt voor slechts enkele jaren. Wat een geldverspilling is dat geweest.

Alle **broeders** waren nu eindelijk **weg** uit het gebouw en ondergebracht in de Beyaert aan de Brusselsestraat 38. De rector van het Montessori nam ontslag en de rector van het Trichter kreeg een andere functie van het schoolbestuur en was niet meer verantwoordelijk voor het dagelijkse besturen van de school, hij nam één conrector mee. Zij hadden wel nog een kamer in het gebouw, maar bemoeiden zich niet meer met de gang van zaken van het Trichter College. Als **3 schoolleiders** kregen het TC/MC **achter elkaar** eerst een mevrouw die rector van het (gefuseerde) Euro College was geweest, daarna de rector van het Groenewald College uit Stein, een man die ze daar graag kwijt wilden en die de docenten van het Trichter nauwelijks gezien hebben. Tot slot kwam er een conrectrix van het Porta Mosana College, die de functie van directeur kreeg.

--In 2004 waren er al **gemengde TC en MC klassen 4 Havo en 5 Vwo ingevoerd**. In een klas 4 Havo bv kreeg men een cluster van 15 leerlingen van het Trichter en tevens 6 van het Montessori College. Dit alles, terwijl de scholen nog volledig zelfstandig waren, want de fusie zou pas op 1-8-2005 tot stand komen. Het **Trichter College** was oorspronkelijk katholiek, maar werd **bijzonder neutraal** om een fusie met het openbare Montessori College mogelijk te maken.

--In 2004 kwam het **schoolbestuur LVO** (Limburgs Voortgezet Onderwijs), een koepel waarbij 22 middelbare scholen in heel Limburg waren aangesloten, met een regeling, die het mogelijk maakte om **met 60 jaar met prepensioen** te gaan. Een jaar later, in 2005, volgde die regeling gelukkig nog een keer, maar nu voor de **leraren van 59 en 60**. De regeling was wel minder riant, omdat er meer leraren bij betrokken waren.

Het LVO trok voor die operatie vele miljoenen uit, maar, omdat de banen ingevuld werden door jongere, lager opgeleide en dus goedkopere leerkrachten, heeft men die investering na een aantal jaren dubbel en dik terugverdiend.

Bonnefanten College van 2005 tot heden

Op 1-8-2005 kwam dan uiteindelijk **de fusie tussen Trichter College en Montessori College**. De school ging verder onder de naam van **Bonnefanten College** en verhuisde **naar de Eenhoornsingel 100**. Het was ook een gebouw dat veel geschikter was voor onderwijs. Niet zo gek, daar was het ook voor gebouwd. Het gebouw aan de Tongerseweg kwam leeg te

staan en zou later weer opnieuw verbouwd worden, dit keer tot universiteitscampus voor buitenlandse studenten.

Epiloog:

Achteraf kun je zeggen dat het beter was geweest als het **Henric van Veldeke College** met Havo/Vwo, **Oud-Vroenhoven** met Havo/Mavo en het **Stedelijk Lyceum** met de Stedelijke Mavo meteen **gefuseerd** waren tot een grote scholengemeenschap. Dat zou veel strijd, concurrentie en frustratie aan beide kanten voorkomen hebben. En dat zou vele miljoenen aan verbouwingen bespaard hebben.

Men zou dan het **Havo/Vwo in het hoofgebouw aan de Eenhoornsingel** gezet hebben en op verschillende locaties in buurt het **Vmbo-TL**, eventueel samen met Vmbo-GL, Vmbo-Kader en Vmbo-Basis weer teruggekeerd in West.

Het lot van de 3 gebouwen:

-**Gondulphus Mavo en Carolus Mavo** (Mavo Biesland) worden met de grond gelijk gemaakt.

-**Henric van Veldeke College**: de HBS- en Gymnasiumvleugels worden helemaal afgebroken, maar **het centrale deel** met de kenmerkende voorgevel **blijft**.

-**Kweekschool van de broeders** aan de Tongerseweg **blijft** volledig overeind. Het was een klooster en een onderwijslocatie. Het krijgt nu zijn 3^e bestemming: een campus voor buitenlandse studentenhuysvesting.

-Van de **oorspronkelijke 5 middelbare Maastrichtse scholen**: het Henric van Veldeke College, het Sint Maartenscollege, het Jeanne d'Arc College, het Stella Maris College en het Stedelijk Lyceum hebben alleen het **Sint Maartenscollege** en het **Stella Maris College hun naam behouden**.

*** Bijlage betreffende de positie van de 1^e graadsleraar in het voortgezet onderwijs**

Het docentencorps van het Trichter College was na de fusie van het Veldeke met het Havo/Mavo Oud-Vroenhoven totaal veranderd. De Mavo docenten waren in de meerderheid, van hen waren verreweg de meesten als onderwijzer in het basisonderwijs begonnen en later via een L.O. akte Frans, Duits of wiskunde (3^e graads) op het middelbaar onderwijs terecht gekomen. Bovendien waren alle onderwijzers sowieso bevoegd om vakken als Nederlands, geschiedenis en aardrijkskunde te geven. Maar er waren er ook veel, die een M.O. A akte (2^e graads) of zelfs een M.O. B akte (1^e graads) hadden behaald. Bij de benoeming van nieuwe docenten kwamen deze later bijna uitsluitend van de nieuwe Leergangen (HBO> Hoger Beroeps Onderwijs) met een 2de graads bevoegdheid in 2 vakken. Dat was **op Veldeke in die goede oude tijd** heel anders. Het corps bestond toen bijna **uitsluitend uit 1^e graadsleraars** en als er aan het Veldeke leraren in tijdelijke dienst waren die nog aan het studeren waren, dan kwam de rector ze steeds vragen, wanneer ze eindelijk afstudeerden. Het was zo, dat in die dagen de salarissen van de leraren nog rechtstreeks door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, later door het Ministerie van Onderwijs, betaald werden. Dus wilde de rector de hoogst opgeleide docenten, want dat was goed voor de reputatie van zijn school. Dat was altijd zo geweest vanaf de oprichting van de school waren het altijd de **heren van het Veldeke, die academisch** gevormd waren op de

universiteiten/Technische Hogescholen en waarvan velen ook nog gepromoveerd waren. Later kreeg **het schoolbestuur een zak met geld** (de “lump sum”) waarvan ze zelf de besteding mochten bepalen en dan kun je met lagere salarissen leuke andere dingen doen. Ook werd het aantal **1^e graadsdocenten met een Schaal 12 functie** op een school **bepert** door de overheid. Op zoveel leerlingen, kon je zoveel S12 functies onder de docenten verdelen. Die S12 functies waren voor de 1^e graders die in de bovenbouw van Havo en Vwo moesten lesgeven. In de onderbouw werd een 2^e graadsbevoeging voldoende geacht en daar zaten docenten met een S10 functie. Nog later in **1981** kwam de **HOS-nota** (Herziening Onderwijs Salarisstructuur) van het Ministerie van Onderwijs, waarbij de **salarissen van de nieuw aan te stellen 1^e graadsleraren veel lager** waren ingeschaald.

--Ook nog iets over het **aantal te geven lesuren** met een volledige betrekking. Voor de leraren die 1^e grader waren en veelal in de bovenbouw lesgeven, lessen die veel meer voorbereidingstijd en tijd voor correctie vergden, was een volledige betrekking oorspronkelijk een baan van **26 wekelijkse lesuren**. Voor de andere leraren was dat aantal 29 uren. In de jaren 80 werd in het kader van de bezuinigingen en ook omwille van het principe “gelijke monniken gelijke kappen”, bepaald dat iedereen **29 lesuren** moest gaan geven. Doordat het Trichter College na een aantal jaren toch met te weinig leerlingen kwam te zitten en ook te weinig taakuren had voor allerlei zaken, die toch geregeld moesten worden, had de directie voorgesteld om een lesuur van 50 minuten terug te brengen naar 45 minuten. Dat betekende 10% lestijd minder, zodat je verplicht werd 3 wekelijkse lessen meer te gaan geven, want de totale lestijd bleef hetzelfde. Dit hebben de docenten even tegen kunnen houden, met als argument dat het Trichter dan de enige school in de stad zou zijn, die de leerlingen structureel zou korten op hun lestijd. Een jaar later werd het zonder verdere discussie toch ingevoerd, wat concreet betekende dat je **32 uur op het Trichter** moest lesgeven voor een v.b. (volledige betrekking). En dit gebeurde niet op alle andere scholen in Maastricht. **De leerlingen van het Trichter College kregen dus minder les en de leraren moesten meer werken.**

-Nu was er voor de oudere leraren de mogelijkheid om minder uren te gaan werken. Je maakte gebruik van een soort **ADV** (Arbeid Duur Verkorting), een regeling van het Ministerie van Onderwijs **om de werkdruk** bij de ouderen **te verminderen**. Daarvoor moest men wel 55 of 59 jaar zijn, men kon dan respectievelijk 3 of 6 lesuren minder werken per week. Je had bij volledige ADV (6 uur) bovendien recht op een hele dag vrij. Bij aanvang kreeg je gewoon doorbetaald, later moest je de helft van de betaling van die 6 lesuren inleveren, zelf betalen.

*** Bijlage afkortingen**

PPW= Professor Pieter Willemstraat

KAVOM=Katholiek Voortgezet Onderwijs Maastricht

LVO= Limburgs Voortgezet onderwijs

HBS= Ho(o)gere Burger School

MMS=Middelbare Meisjes School

LBO= Lager Beroeps Onderwijs

LHNO= Lager Huishoud en Nijverheid Onderwijs

MAVO= Middelbaar Algemeen Vormend Onderwijs
HAVO= Hoger Algemeen Vormend Onderwijs
HBO = Hoger Beroeps Onderwijs
VWO= Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
TH= Technische Hogeschool
WO= Wetenschappelijk Onderwijs
VMBO-TL/-GL/-Kader/-Basis= Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs
Theoretische Leerweg / Gemengde Leerweg/ Kader Beroepsgericht/ Basis Beroepsgericht
ALV= Algemene Leraren Vergadering
PV= Personeel Vereniging
L.O. akte= Lagere Onderwijs akte (3^e graads bevoegdheid onderwijs)
M.O. A akte= Middelbaar Onderwijs akte A (2^e graads bevoegdheid onderwijs)
M.O. B akte/drs / dr= Middelbaar Onderwijs akte B / universitaire opleiding (1^e graads bevoegdheid onderwijs)
S12= Salarisschaal 12 (hoogste schaal docenten)
HOS= Herziening Onderwijs Salarisstructuur
DOP= Doorstroming Onderwijs Personeel
ADV= Arbeid Duur Verkorting
CM = Cultuur en Maatschappij
EM= Economie en Maatschappij
NG = Natuur en Gezondheid
NT= Natuur en Techniek
SO =School Onderzoek
CSE= Centraal Schriftelijk Eindexamen

John Candel

-Leraar Frans aan het gemengde **Christelijk Ubbo Emmius Lyceum te Stadskanaal van 1-9-1968** tot 1-8-1969. Hij was de 1^e volledig bevoegde leraar Frans sinds de oprichting van de toen nog Christelijke HBS op 3-9-1919 en gaf 20 uur les aan o.a. de klassen 4 HBS A en B. Deze schoolde vierde in 2019 haar honderdjarig bestaan.

-Leraar Frans aan het **Henric van Veldeke College van 1-8-1971** tot 1-8-1987

-Leraar Frans aan het **Trichter College van 1-8-1987** tot 1-8-2005

Een speciaal woord van **dank aan Herman Weltens** is hier op zijn plaats. Hij was het die hem gevraagd heeft om **dit verhaal** te schrijven. Zelf zou hij dat nooit gedaan hebben. Herman wist zeker dat hij niet alleen, maar ook de andere eindexaminandi van het **Henric van Veldeke College** geïnteresseerd zouden zijn om te weten hoe het toch zo ver heeft kunnen komen dat die geweldige school, die jubilea van het 40-jarig en 50-jarig bestaan gevierd heeft, het niet gered heeft. Het Veldeke is **slechts 67 jaar oud** mogen worden, een leeftijd waarop men tegenwoordig met pensioen mag.

Hij dankt Herman ook voor **de adviezen** betreffende de vormgeving en het helder duiden van zaken die voor mensen van buiten het onderwijs niet vanzelfsprekend zijn.

26-04-2021